

УДК 338.631

DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2025-4.6>**Халатур С.М.**

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8331-3341>

Солодовникова І.Л.

старший викладач кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0698-8182>

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ У ПРОЦЕСІ ВІДНОВЛЕННЯ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

У статті досліджено сучасні підходи до управління ризиками інвестиційних проєктів у процесі відновлення сільських територій України в умовах післявоєнної трансформації економіки. Розкрито актуальність проблеми ефективного управління ризиками, пов'язаної з високим рівнем невизначеності, зумовленої наслідками бойових дій, руйнуванням інфраструктури та мінуванням сільськогосподарських угідь. Проаналізовано динаміку втрат аграрного сектору за 2022–2024 роки та визначено основні загрози для реалізації інвестиційних ініціатив у сфері відновлення сільських територій. Особливу увагу приділено систематизації ризиків економічного, фінансового, правового, соціального та екологічного характеру. Запропоновано механізми управління ризиками, зокрема проведення попереднього аналізу, формування страхових резервів, залучення місцевих громад, диверсифікацію джерел фінансування та застосування цифрових технологій управління. Доведено, що ефективне управління ризиками сприяє підвищенню інвестиційної привабливості сільських територій, зменшенню втрат і забезпеченню сталого розвитку аграрного сектору. Результати дослідження мають практичне значення для формування стратегій економічного відновлення та реалізації державної політики у сфері регіонального розвитку.

Ключові слова: інвестиційні ризики, аграрний сектор, ризик-менеджмент, післявоєнне відновлення, сталий розвиток.

RISK MANAGEMENT OF INVESTMENT PROJECTS IN THE PROCESS OF RURAL REGENERATION

Khalatur Svitlana, Solodovnykova Iona
Dnipro State Agrarian and Economic University

Ukraine's agricultural sector currently operates in extremely difficult and unstable conditions, primarily due to the consequences of a full-scale war. The issue of risk management in investment projects aimed at restoring rural areas in Ukraine has gained particular relevance in the context of post-crisis recovery and the need for sustainable territorial development. The complexity of rural revitalization processes requires a comprehensive approach to identifying and addressing potential threats that may hinder the achievement of strategic goals. This article explores the conceptual foundations of risk management in investment activities focused on rural transformation, emphasizing the importance of integrating risk analysis into planning and decision-making. The relevance of the problem of effective risk management, associated with a high level of uncertainty caused by the consequences of hostilities, destruction of infrastructure and mining of agricultural lands, is revealed. The dynamics of losses in the agricultural sector for 2022–2024 are analyzed and the main threats to the implementation of investment initiatives

in the field of rural restoration are identified. Particular attention is paid to the systematization of risks of an economic, financial, legal, social and environmental nature. Special attention is paid to the role of adaptive management and the development of flexible mechanisms for responding to dynamic changes in the external environment. The article highlights the necessity of balancing economic efficiency with social and environmental priorities to ensure long-term resilience of rural communities. The discussion also touches upon the importance of stakeholder engagement and the creation of transparent governance structures that support informed risk-related decisions. It has been proven that effective risk management contributes to increasing the investment attractiveness of rural areas, reducing losses and ensuring sustainable development of the agricultural sector. The results of the study have practical significance for the formation of economic recovery strategies and the implementation of state policy in the field of regional development.

Keywords: investment risks, agricultural sector, risk management, post-war recovery, sustainable development.

Постановка проблеми. В умовах трансформаційних змін, спричинених соціально-економічними викликами та наслідками воєнних дій, питання ефективного управління ризиками інвестиційних проєктів у процесі відновлення сільських територій України набуває особливої актуальності. Сільські регіони, які зазнали значних втрат інфраструктури, людського потенціалу та економічної активності, потребують цілеспрямованих інвестиційних втручань, здатних забезпечити їх стале відновлення. Однак реалізація таких проєктів супроводжується високим рівнем невизначеності, що зумовлює необхідність системного підходу до управління ризиками. Відсутність належної оцінки ризиків, недосконалість механізмів їх мінімізації та слабка інституційна підтримка можуть призвести до неефективного використання ресурсів і загрози зриву стратегічних цілей. Тому постає потреба у формуванні науково обґрунтованих підходів до управління ризиками, які враховують специфіку сільських територій, їх соціальну вразливість та потенціал для розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останніми роками спостерігається зростаюча увага до управління ризиками інвестиційних проєктів у процесі відновлення сільських територій України, особливо в умовах посткризового розвитку та децентралізації. Українські автори акцентують на необхідності інтеграції ризик-менеджменту в регіональну політику. У доповіді Національного інституту стратегічних досліджень «Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні» розглядаються інституційні виклики та роль місцевих громад у зниженні ризиків, що супроводжують інвестиційні процеси у сільській місцевості [1]. У «Білій книзі» консорціуму ЗР аналізуються механізми управління ризиками надзвичайних ситуацій, що мають прямий вплив на інвестиційну активність у сільських регіонах, зокрема через необхідність адаптації до міжнародних стандартів [2]. Звіт Рахункової палати України від 2024 року висвітлює кліма-

тичні ризики, які суттєво впливають на аграрні інвестиційні проєкти, зокрема через зростання частоти посух, паводків та пожеж [3].

Іноземні дослідження також підкреслюють важливість управління ризиками в контексті відновлення України. Звіт Світового банку «Ensuring a Brighter Future for Ukraine's Smallholder Farmers» демонструє, як фінансові інструменти, зокрема гарантії кредитування, допомагають зменшити ризики для малих фермерів у постконфліктних умовах [4]. Аналітичний огляд Міжнародної фінансової корпорації «Investment Opportunities in Innovative and Sustainable Construction in Ukraine» розкриває потенціал приватного капіталу в зниженні ризиків при реалізації інфраструктурних проєктів, зокрема в сільській місцевості [5]. Звіт Carnegie Endowment «The U.S.-Ukraine Reconstruction Investment Fund» аналізує ефективність міжнародних фінансових механізмів у підтримці інвестиційної стабільності та зниженні ризиків у процесі відновлення територій [6]. Дані дослідження свідчать про актуальність теми та необхідність міжсекторального підходу до управління ризиками, що поєднує фінансові, екологічні та соціальні аспекти в умовах відновлення сільських територій України.

Постановка завдання. Метою дослідження є всебічне наукове обґрунтування підходів до управління ризиками інвестиційних проєктів, що реалізуються у процесі відновлення сільських територій України, з урахуванням сучасних викликів, пов'язаних із соціально-економічною нестабільністю, наслідками воєнних дій та потребами сталого розвитку. У межах дослідження передбачається аналіз природи та структури ризиків, що супроводжують інвестиційну діяльність у сільській місцевості, визначення чинників, які впливають на рівень їх прояву, а також розробка ефективних механізмів їх ідентифікації, оцінювання та мінімізації. Особлива увага приділяється формуванню системи управлінських рішень, здатної забезпечити адаптивність інвестиційних проєктів до змін зовнішнього середовища, підвищити

їхню результативність і сприяти соціально-економічному відродженню сільських громад.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аграрний сектор України нині функціонує в надзвичайно складних і нестабільних умовах, зумовлених насамперед наслідками повномасштабної війни. Бойові дії, мінування та руйнування інфраструктури істотно вплинули на виробничі процеси, логістику, інвестиційну привабливість і доступ до зовнішніх ринків. Значна частина сільськогосподарських угідь, особливо у південних і східних регіонах, залишається забрудненою вибухонебезпечними предметами, що обмежує можливість їх обробітку та створює ризики для фермерів і працівників аграрного сектору.

Протягом 2022–2024 років внаслідок війни сільське господарство України зазнало чималих збитків. Зокрема, значних збитків зазнала сільськогосподарська техніка – із понад 764 тисяч одиниць зруйновано понад 130 тисяч, а ще близько 50 тисяч пошкоджено, що оцінюється у 5,8 млрд доларів США. Зерносховища також зазнали серйозних руйнувань: із загальної ємності 75 млн тонн втрачено понад 11 млн тонн потужностей, а ще 3,3 млн тонн пошкоджено, що еквівалентно 1,8 млрд доларів збитків (табл. 1).

Великих втрат зазнало й тваринництво: із понад 203 млн голів сільськогосподарських тварин знищено близько 1,9 млн і пошкоджено або втрачено понад 11 млн, що становить 0,2 млрд доларів. Значно постраждали бджільницькі господарства – із понад 2,2 млн бджолосімей втрачено майже 87 тисяч і пошкоджено понад 192 тисячі, що оцінюється у 30 млн доларів США. Крім того, багаторічні культури втратили понад 16 тисяч гектарів насаджень, що оцінюється у 0,4 млрд доларів. Фактори виробництва, такі як насіння, добрива та пальне, були знищені або викрадені на суму близько 0,1 млрд доларів. Суттєвими є втрати готової сільськогосподарської продукції – із понад 25 млн тонн знищено або викрадено понад 4 млн тонн, що еквівалентно 1,9 млрд доларів США. Не оминули руйнування й об'єкти аквакультури та рибальства – із понад

2 тисяч господарств зруйновано понад 200, що оцінюється у 30 млн доларів. У підсумку загальні прямі втрати аграрного сектору становлять приблизно 10,3 млрд доларів США, що свідчить про масштабну деградацію матеріально-технічної бази українського села, значне скорочення виробничого потенціалу та необхідність залучення інвестицій для повноцінного відновлення галузі (рис. 1) [7].

Попри всі ці виклики, аграрний сектор залишається одним із найстійкіших елементів економіки України. За оцінками Київської школи економіки, відновлення аграрного сектору потребуватиме інвестицій обсягом 56,1 млрд доларів США, що враховує реконструкцію та відновлення основних виробничих активів. До цієї суми не включено витрати на розмінування та знешкодження невибухлих пристроїв, які, за прогнозами, складуть близько 32 млрд доларів США. Вартість реконструкції, спрямованої на заміну пошкоджених активів і забезпечення відновлення сільськогосподарського виробництва, оцінюється в 9,4 млрд доларів США. Загальні витрати на відновлення протягом наступних десяти років прогнозуються на рівні 46,7 млрд доларів США і мають на меті повернути обсяги виробництва до довоєнного рівня. Ці заходи передбачають фінансову підтримку малих фермерських господарств, зміцнення державних аграрних установ та створення умов для більш сталого й високоефективного сільського господарства з підвищеною доданою вартістю. Сільське господарство, як ключовий сектор економіки України та фундамент глобальної продовольчої безпеки, займає центральне місце у стратегії відновлення країни. За оцінками Київської школи економіки, відновлення аграрного сектору потребуватиме інвестицій обсягом 56,1 млрд доларів США, що враховує реконструкцію та відновлення основних виробничих активів. До цієї суми не включено витрати на розмінування та знешкодження невибухлих пристроїв, які, за прогнозами, складуть близько 32 млрд доларів США. Вартість реконструкції, спрямованої на заміну пошкоджених активів і

Таблиця 1

Втрати аграрного сектору України станом на 01.11.2024 р.

Види втрат	Одиниці виміру	Первісна кількість	Зруйновано	Пошкоджено
Сільськогосподарська техніка	од.	764 323	130 603	50 521
Зерносховища	ємність, тис. т	75 084	11 351	3 341
Тварини (в т. ч. птахи та риби)	тис. голів	203 292	1 899	11 963
Бджолосім'ї	од.	2 272 740	86 902	192 526
Багаторічні культури	га	197 100	–	16 364
Знищені і вкрадені фактори виробництва	т	962 951	135 993	–
Знищена та вкрадена готова с/г продукція	т	25 486 613	4 037 542	–
Об'єкти аквакультури та рибальства	од.	2 102	228	–

Джерело: розроблено автором на основі [7]

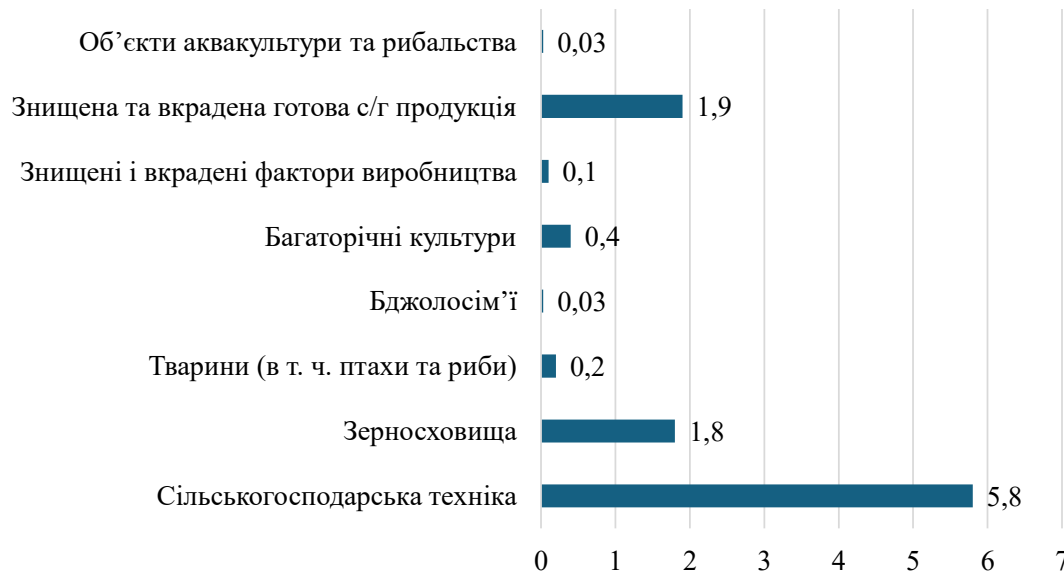

Рис. 1. Оцінка втрат аграрного сектору України станом на 01.11.2024 р., млрд дол. США

Джерело: розроблено автором на основі [7]

забезпечення відновлення сільськогосподарського виробництва, оцінюється в 9,4 млрд доларів США. Загальні витрати на відновлення протягом наступних десяти років прогнозуються на рівні 46,7 млрд доларів США і мають на меті повернути обсяги виробництва до довоєнного рівня. Ці заходи передбачають фінансову підтримку малих фермерських господарств, зміцнення державних аграрних установ та створення умов для більш сталого й високоефективного сільського господарства з підвищеною доданою вартістю. З огляду на масштабність і складність цих завдань особливо важливим є розробка ефективних інвестиційних проєктів, здатних не лише забезпечити відновлення сектору, а й підвищити його стійкість та інвестиційну привабливість у довгостроковій перспективі [8].

Реалізація інвестиційних проєктів у процесі відновлення сільських територій України супроводжується значною кількістю ризиків,

які зумовлені як наслідками воєнних дій, так і особливостями післякризового середовища. Одними із найвагоміших є технічні та екологічні ризики, що пов'язані із пошкодженням або забрудненням сільськогосподарських угідь вибухонебезпечними предметами, мінами та залишками боєприпасів. Така ситуація ускладнює доступ до земель, створює загрозу життю працівників і призводить до значного подорожчання робіт із відновлення ґрунтів та їх рекультивації. Високий рівень забруднення ґрунтів хімічними сполуками, паливно-мастильними матеріалами чи важкими металами також знижує родючість земель, що негативно впливає на економічну доцільність інвестицій (рис. 2).

Важливе місце посідають також правові та інституційні ризики, які полягають в недосконалості законодавчої бази, неузгодженості земельного законодавства, затримках у відновленні кадастрових даних і невизначеності щодо прав

Рис. 2. Ризики інвестиційних проєктів у процесі відновлення сільських територій

Джерело: розроблено автором на основі [9]

власності на землю чи майно. Унаслідок цього інвестори часто стикаються з проблемами реєстрації прав, розподілу повноважень між органами влади або відсутністю чітких механізмів контролю за використанням коштів. Така ситуація знижує довіру приватного капіталу та стримує ініціативу місцевих громад [11].

Не менш суттєвими є фінансові ризики, які проявляються у нестабільності валютних курсів, зростанні вартості матеріалів, обладнання та енергоносіїв, а також у можливому скороченні обсягів зовнішнього фінансування чи донорської підтримки. Через ці фактори виникає невідповідність між запланованими та фактичними витратами, що може призвести до зупинення проєктів або втрати їхньої рентабельності. Додатково фінансову нестабільність підсилюють високі кредитні ставки, дефіцит ліквідних ресурсів і невизначеність на ринку збуту сільськогосподарської продукції. Крім того, значну небезпеку становлять соціальні ризики, пов'язані із низьким рівнем залученості місцевого населення до процесів планування та реалізації інвестиційних проєктів. Відсутність комунікації між інвесторами, місцевими громадами та владою може призвести до непорозумінь, спротиву або неефективного використання створених об'єктів. Соціальна напруга, міграція працездатного населення, дефіцит кваліфікованих кадрів і низький рівень довіри до інституцій також ускладнюють реалізацію проєктів, спричиняючи затримки або підвищення витрат.

Насамкінець варто виокремити управлінські ризики, що проявляються у недостатньому досвіді

реалізації великих інвестиційних проєктів у сільській місцевості, слабкій координації між різними учасниками, відсутності систем моніторингу та контролю за виконанням завдань. Недостатня кваліфікація управлінських кадрів або помилки в плануванні можуть призвести до неефективного використання ресурсів, зниження продуктивності чи повного провалу проєкту [9].

Усі зазначені ризики тісно взаємопов'язані: технічні проблеми здатні породжувати фінансові труднощі, соціальна нестабільність – ускладнювати управління, а правова невизначеність – знижувати інвестиційну привабливість територій. Саме тому впровадження дієвих механізмів управління ризиками стає необхідною умовою успішного відновлення сільських територій для забезпечення ефективності інвестиційного процесу, а також сталого соціально-економічного розвитку сільських територій (табл. 2).

Ефективне управління ризиками інвестиційних проєктів у процесі відновлення сільських територій базується на поєднанні аналітичних, фінансових, правових, соціальних та технологічних механізмів. Проведення попереднього аналізу ризиків і оцінки їх ймовірності дає змогу своєчасно виявити потенційні загрози, оптимізувати структуру проєкту та уникнути неочікуваних втрат. Створення фінансових резервів і страхових фондів підвищує стійкість до непередбачуваних витрат, зменшує ризик фінансових зривів і формує довіру інвесторів.

Використання систем моніторингу та контролю за реалізацією проєктів сприяє підвищенню прозорості управління, оперативному реагуванню

Таблиця 2

Механізми управління ризиками інвестиційних проєктів у процесі відновлення сільських територій

Механізми управління ризиками	Вплив на ефективність інвестиційних проєктів
Проведення попереднього аналізу ризиків та оцінки їх ймовірності	Дозволяє завчасно виявити потенційні загрози, оптимізувати структуру проєкту та уникнути неочікуваних втрат
Створення фінансових резервів і страхових фондів	Забезпечує стійкість проєкту до непередбачуваних витрат, зменшує ризик фінансових зривів і підвищує довіру інвесторів
Використання системи моніторингу та контролю за реалізацією проєктів	Підвищує прозорість управління, сприяє оперативному реагуванню на відхилення від плану та зменшує втрати часу і ресурсів
Удосконалення правової бази та механізмів захисту прав власності	Формує стабільне інституційне середовище, знижує юридичні ризики та підвищує інвестиційну привабливість територій
Залучення місцевих громад до планування та реалізації проєктів	Підвищує соціальну підтримку, сприяє ефективному використанню інвестицій та зменшує ризик соціальної напруги
Запровадження екологічного моніторингу та програм рекультивації земель	Забезпечує довгострокову стійкість результатів проєктів, сприяє відновленню природного потенціалу та продуктивності угідь
Диверсифікація джерел фінансування (державні, приватні, донорські)	Зменшує залежність від окремих інвесторів, підвищує фінансову стабільність і гнучкість реалізації проєкту
Використання цифрових технологій управління (GIS, аналітика, блокчейн)	Підвищує точність планування, прозорість обліку ресурсів і контроль за виконанням робіт
Підготовка та навчання управлінського персоналу	Зміцнює професійні компетенції, знижує управлінські помилки, покращує якість прийняття рішень
Адаптивне планування та коригування проєктів відповідно до змін середовища	Забезпечує гнучкість управління, підвищує здатність до швидкого реагування на непередбачувані події та зберігає ефективність проєкту

Джерело: розроблено автором на основі [9, 12]

на відхилення від плану, а також зменшує втрати часу й ресурсів. Удосконалення правової бази та механізмів захисту прав власності формує стабільне інституційне середовище, мінімізує юридичні ризики й підвищує інвестиційну привабливість територій. Залучення місцевих громад до планування та реалізації проєктів підвищує рівень соціальної підтримки, сприяє ефективному використанню інвестицій і знижує ризик соціальної напруги. Важливим є також запровадження екологічного моніторингу та програм рекультивації земель, що забезпечує довгострокову стійкість результатів, сприяє відновленню природного потенціалу й продуктивності угідь. Диверсифікація джерел фінансування – державних, приватних та донорських – зменшує залежність від окремих інвесторів, забезпечує фінансову стабільність і підвищує гнучкість реалізації проєктів. Використання цифрових технологій управління, зокрема систем GIS, аналітики та блокчейну, дає змогу підвищити точність планування, прозорість обліку ресурсів і контроль за виконанням робіт. Підготовка та навчання управлінського персоналу зміцнюють професійні компетенції, знижують ризик управлінських помилок і покращують якість прийняття рішень. Нарешті, адаптивне планування та коригування проєктів відповідно до змін середовища забезпечують гнучкість управління, дозволяють швидко реагувати на непередбачувані події та зберігати ефективність реалізації інвестиційних ініціатив.

Таким чином, управління ризиками інвестиційних проєктів у процесі відновлення сільських територій є ключовою передумовою ефективного та сталого розвитку аграрного сектору України. В умовах післявоєнного відновлення особливої ваги набуває здатність своєчасно ідентифікувати потенційні загрози, оцінювати їх вплив і застосовувати адаптивні механізми реагування. Забезпечення балансу між економічними, соціальними та екологічними аспектами інвестиційної діяльності сприяє підвищенню довіри інвесторів, зниженню

невизначеності та зміцненню фінансової стабільності сільських громад. Ефективне управління ризиками дозволяє не лише мінімізувати можливі втрати, а й перетворити процес відновлення на можливість для модернізації сільської економіки, підвищення її конкурентоспроможності та формування основ сталого розвитку села [10, 13].

Висновки з проведеного дослідження. Управління ризиками інвестиційних проєктів у процесі відновлення сільських територій України є ключовим елементом забезпечення ефективності та сталості регіонального розвитку в умовах глибоких трансформацій. Враховуючи складність сучасного соціально-економічного середовища, наявність воєнних, екологічних та інституційних викликів, управління ризиками має базуватися на системному, інтегрованому підході, що охоплює всі етапи реалізації інвестиційних ініціатив – від планування до моніторингу результатів. Важливим аспектом є формування гнучких механізмів реагування на зміни зовнішнього середовища, що дозволяє адаптувати проєкти до нових умов і мінімізувати потенційні втрати. Успішне управління ризиками потребує активної участі місцевих громад, прозорості управлінських рішень, а також впровадження сучасних інструментів оцінювання ризиків, включаючи цифрові технології, моделювання сценаріїв та аналітичні платформи. Водночас необхідно враховувати специфіку сільських територій, їхню соціальну вразливість, обмежений доступ до фінансових ресурсів і потребу в комплексному підході до відновлення. Розробка ефективної нормативно-правової бази, підтримка партнерських моделей реалізації проєктів та залучення міжнародного досвіду є важливими умовами підвищення інвестиційної привабливості сільських регіонів. Тож управління ризиками інвестиційних проєктів у процесі відновлення сільських територій має стати не лише інструментом захисту від невизначеності, а й засобом стратегічного розвитку, що забезпечує довгострокову стійкість, економічну ефективність та соціальну згуртованість у посткризовій Україні.

Список використаних джерел:

1. Шевченко О. В., Романова В. В., Жаліло Я. А. та ін. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с.
2. Біла книга: управління ризиками надзвичайних ситуацій та системи цивільного захисту в контексті пріоритетів Сендайської рамкової програми зменшення ризиків надзвичайних ситуацій. ACTED. URL: https://archive.r2p.org.ua/wp-content/uploads/2020/10/white_book_risks_3p-conso rtium.pdf
3. Зниження ризиків катастроф – заходи з адаптації до зміни клімату. Рахункова палата України. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegi um/2024/58-3_2024/Zvit_58-3_2024.pdf
4. Ensuring a Brighter Future for Ukraine's Smallholder Farmers. World Bank Group. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2025/10/22/ensuring-brighter-future-for-ukraines-smallholder-farmers>
5. Rebuilding Ukraine: Investment Opportunities in Innovative and Sustainable Construction. International Finance Corporation. URL: <https://www.ifc.org/en/insights-reports/2025/investment-opportunities-in-innovati ve-and-sustainable-construction-in-ukraine>
6. Green E. The U.S.-Ukraine Reconstruction Investment Fund: A Six-Month Progress Assessment. *Carnegie Endowment for International Peace*. 2025. URL: <https://carnegieendowment.org/research/2025/10/the-us-ukraine-reconstruction-investment-fund-a-six-month-progress-assessment?lang=en>

7. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії росії проти України станом на листопад 2024 року. KSE Institut. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2025/02/KSE_Damages_Report-November-2024-UA.pdf
8. Разумова Г. В., Курносова О. І. Управління ризиками інвестиційної діяльності в умовах цифрової трансформації. *Бізнес Інформ*. 2024. № 3. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-96-101>
9. Антоніо А. Р. Сільське господарство України. Від російського вторгнення до європейської інтеграції. *Дослідницька служба Європейського парламенту*. 2024. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/760432/EPRS_BRI\(2024\)760432_XL.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/760432/EPRS_BRI(2024)760432_XL.pdf)
10. Дяченко М., Жмуденко В. Аграрний сектор України: поточний стан та його відновлення в умовах трансформаційних змін. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-8>
11. Khalatur, S. M. Important provisions for the development of agriculture of Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, 2017. № 3 (2), P. 147–154. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2017-3-2-147-154>
12. Zhylenko, K. M., Khalatur, S. M., Pavlenko, O. P., & Pavlenko, O. S. Formation of macroeconomic indicators under the influence of MICE-tourism. *Academy review*, 2022. № 2 (57), P. 249–266. DOI: <https://doi.org/10.32342/2074-5354-2022-2-57-19>
13. Khalatur S., Dovgal O., Karamushka O., Brovko L., Vodolazska O. Innovative trends of financial engineering to the way of digital economy. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2024. vol.6 (59), p. 136–150. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.59.2024.4508>

References:

1. Shevchenko O. V., Romanova V. V., Zhalilo Ya. A. et al. (2020). Detsentralizatsiia i formuvannia polityky rehionalnoho rozvytku v Ukraini [Decentralization and formation of regional development policy in Ukraine]. Kyiv: NISD, 153 p.
2. ACTED. Bila knyha: upravlinnia ryzykamy nadzvychainykh sytuatsii ta systemy tsyvilnoho zakhystu v konteksti priorytetiv Sendaiskoi ramkovoï prohrany zmnshennia ryzykiv nadzvychainykh sytuatsii [White Book: Risk Management of Emergencies and Civil Protection Systems in the Context of the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction]. Available at: https://archive.r2p.org.ua/wp-content/uploads/2020/10/white_book_risks_3p-consortium.pdf
3. Rakhunkova palata Ukrainy. Znyzhennia ryzykiv katastrof – zakhody z adaptatsii do zminy klimatu [Disaster risk reduction – measures for climate change adaptation]. Available at: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2024/58-3_2024/Zvit_58-3_2024.pdf
4. World Bank Group. (2025). Ensuring a Brighter Future for Ukraine's Smallholder Farmers. Available at: <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2025/10/22/ensuring-brighter-future-for-ukraines-smallholder-farmers>
5. International Finance Corporation. Rebuilding Ukraine: Investment Opportunities in Innovative and Sustainable Construction. (2025). Available at: <https://www.ifc.org/en/insights-reports/2025/investment-opportunities-in-innovative-and-sustainable-construction-in-ukraine>
6. Green E. (2025). The U.S.-Ukraine Reconstruction Investment Fund: A Six-Month Progress Assessment. *Carnegie Endowment for International Peace*, Available at: <https://carnegieendowment.org/research/2025/10/the-us-ukraine-reconstruction-investment-fund-a-six-month-progress-assessment?lang=en>
7. KSE Institute. Zvit pro priami zbytky infrastruktury vid ruinuvan vnaslidok viiskovoi ahresii Rosii proty Ukrainy stanom na lystopad 2024 roku [Report on direct infrastructure losses due to Russia's military aggression against Ukraine as of November 2024]. Available at: https://kse.ua/wp-content/uploads/2025/02/KSE_Damages_Report-November-2024-UA.pdf
8. Razumova H. V., Kurnosova O. I. (2024). Upravlinnia ryzykamy investytsiinoï diialnosti v umovakh tsyfrovoy transformatsii [Risk management of investment activity in the conditions of digital transformation]. *Biznes Inform*, no. 3. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-96-101>
9. Antonio A. R. (2024). Silske hospodarstvo Ukrainy: vid rosiiskoho vtorhnennia do yevropeiskoi intehtatsii [Agriculture of Ukraine: From the Russian Invasion to European Integration]. *European Parliamentary Research Service*, Available at: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/760432/EPRS_BRI\(2024\)760432_XL.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/760432/EPRS_BRI(2024)760432_XL.pdf)
10. Diachenko M., Zhmudenko V. (2023) Ahrarnyi sektor Ukrainy: potochnyi stan ta yoho vidnovlennia v umovakh transformatsiinykh zmin [The agrarian sector of Ukraine: current state and its recovery under transformational changes]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-8>
11. Khalatur, S. M. (2017), Important provisions for the development of agriculture of Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 3 (2), pp. 147–154. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2017-3-2-147-154>
12. Zhylenko, K. M., Khalatur, S. M., Pavlenko, O. P. and Pavlenko, O. S. (2022) Formation of macroeconomic indicators under the influence of MICE-tourism, *Academy review*, vol. 2 (57), pp. 249–266. DOI: <https://doi.org/10.32342/2074-5354-2022-2-57-19>
13. Khalatur, S., Dovgal, O., Karamushka, O., Brovko, L. and Vodolazska, O. (2024) Innovative trends of financial engineering to the way of digital economy, *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, vol. 6 (59), pp. 136–150. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.59.2024.4508>

E-mail: halatyr@i.ua

Стаття надійшла: 09.10.2025

Стаття прийнята: 12.11.2025

Стаття опублікована: 28.11.2025